

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

4. oktoober 2017,

seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega

(CON/2017/39)

(2017/C 385/03)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

22. augustil 2017 ja 15. septembril 2017 sai Euroopa Keskpank (EKP) Euroopa Liidu Nõukogult ja Euroopa Parlamendilt taotlused esitada arvamus seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega ⁽¹⁾ (edaspidi „ettepandud määrus“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepandud määrus sisaldab sätteid, mis mõjutavad: 1) Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) põhiülesandeid määratleda ja rakendada rahapoliitikat ja edendada maksesüsteemide tõrgeteta toimimist vastavalt aluslepingu artikli 127 lõike 2 esimesele ja neljandale taandele; 2) EKPSi kaasabi krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ning finantsturgude süsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisel vastavalt aluslepingu artikli 127 lõikele 5; ja 3) ülesandeid, mis on EKP-le antud aluslepingu artikli 127 lõike 6 alusel seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete järelevalvega, nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 ⁽²⁾ artiklis 1 sätestatud piirides. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

Üldised märkused

EKP toetab tugevalt komisjoni ettepanekuga tehtud algatust tõhustada asjaomaste EKPSi liikmete kui kesksete vastaspoolte kliiritavate finantsinstrumentide vääringuid emiteerivate keskpankade rolli liidu kesksete vastaspoolte järelevalves ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamises. EKP peab väga oluliseks ja toetab ettepanekut, et eurosüsteemil kui euroemissiooni keskpangal peab olema olulisem roll seoses liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspooltega. See on põhjendatud tulenevalt riskidest, mida keskse vastaspoolte tegevuse häired või nende teatavad toimingud riskiohjamise valdkonnas võivad põhjustada kogu eurosüsteemis täidetavatele põhiülesannetele, eelkõige liidu rahapoliitika määramisele ja rakendamisele ning maksesüsteemide tõrgeteta toimimise edendamisele. Need riskid võivad hakata lõpuks mõjutama eurosüsteemi põhieesmärki säilitada hinnastabiilsus vastavalt aluslepingu artikli 127 lõikele 1.

Keskseid vastaspooli mõjutavad häired võivad avaldada mõju eurosüsteemi põhieesmärgile erineval moel. Näiteks võivad sellised häired mõjutada euroala krediidasutuste likviidsuspositsiooni ning takistada euroala maksesüsteemide

⁽¹⁾ COM(2017) 331 final.

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriuülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

tõrgeteta toimimist. See võib omakorda suurendada nõudlust keskpanga likviidsuse järgi ning pärssida eurosüsteemi ühtse rahapoliitika rakendamist. Lisaks võivad need häired takistada rahapoliitika ülekandumisel olulist rolli omavate finantsturusegmentide tegevust, sealhulgas eurodes väeringustatud väärtpaberite kaudu finantseerimistingute ja intressimäära tuletisinstrumentide lepingute turge.

Olulised arengud nii globaalsel tasandil kui Euroopas suurendavad kesksete vastaspooltega seonduvaid riske maksesüsteemide tõrgeteta toimimisele ning ühtse rahapoliitika rakendamisele. Esiteks on keskne kliirimine muutunud üha enam piiriüleseks ning süsteemselt oluliseks. Seetõttu ongi komisjon juba esitanud ettepaneku, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365⁽¹⁾. Teiseks hakkab Ühendkuningriigi lahkumine Euroopa Liidust oluliselt mõjutama eurosüsteemi võimet täita eurot emiteeriva keskpanga kohustusi. Käesoleval ajal kliirivad teatavad Ühendkuningriigis asuvad kesksed vastaspoolled märkimisväärses mahus eurodes väeringustatud tehinguid. Nii võib mõnd Ühendkuningriigi suuremat kesket vastaspoolt mõjutav häire avaldada tõsist mõju euro stabiilsusele. Kui Ühendkuningriigi kesksed vastaspoolled ei ole enam Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 648/2012⁽²⁾ liidu kesksete vastaspoolte suhtes kehtestatud õigus- ja järelevalveraamistiku subjektid, mõjutab see negatiivselt eurosüsteemi võimet jälgida ja juhtida Ühendkuningriigi kesksete vastaspooltega seonduvaid riske.

Ettepanud määruses on eurosüsteemile kui eurot emiteerivale keskpangale nähtud määruse (EL) nr 648/2012 raamistikus ette suurem roll. Selle rolli täitmise tagamiseks eurosüsteemi poolt on äärmiselt tähtis, et tal oleksid asjakohased volitused vastavalt aluslepingule ja Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirjale (edaspidi „EKPSi põhikirj“). Seetõttu tuleks EKP-le anda pädevus finantsinstrumentide kliiringusüsteemide, eelkõige kesksete vastaspoolte reguleerimiseks, muutes selleks EKPSi põhikirja artiklit 22. EKP-le reguleerimispädevuse andmine ei mõjuta EKPSi artiklit 12.1, milles on sätestatud, et „võimalikuks ja kohaseks peetaval määral ning piiramata käesoleva artikli sätete kohaldamist võib EKP kasutada riikide keskpanku tehinguteks, mis moodustavad osa EKPS ülesannetest“. See hõlmab eurosüsteemi kui euroemissiooni keskpanga ülesandeid. Seetõttu võttis EKP 22. juunil 2017. aastal vastu Euroopa Keskpanga soovitus EKP/2017/18⁽³⁾.

Teksti redaktsiooni ettepanekud, mille puhul EKP on soovitanud ettepanud määrust muuta, on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. Tehniline töödokument on avaldatud inglise keeles EKP veebilehel.

Konkreetsed märkused

1. Häälendamise korraldus järelevalvekolleegiumides

1.1. Nagu EKP on varem kolleegiumide osas märkinud, kui eurosüsteemi keskpankasid, kes ühiselt moodustavad euro emitendist keskpanga, esindab kolleegiumis EKP või riigi keskpank ning keskse vastaspoolte oluliste kliirivate liikmete usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet teostab EKP, tuleb neile kahele rollile omistada eraldi hääled. Sellega seoses rõhutab EKP ühtlasi, et need kaks rolli on eraldiseisvad vastavalt EKP rahapoliitika funktsioonide ja usaldatavusnormatiivide järelevalve funktsioonide õiguslikule ja funktsionaalsele lahususele⁽⁴⁾. Seega toetab EKP tugevalt ettepanud määruse käsitlust, mis tagab neile kahele rollile eraldi hääleõiguse määramist.

⁽¹⁾ COM(2016) 856 final.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 648/2012, 4. juuli 2012, börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁽³⁾ Soovitus EKP/2017/18, 22. juunil 2017, võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artiklit 22 (ELT C 212, 1.7.2017, lk 14).

⁽⁴⁾ Vt punkt 2.1.2 Euroopa Keskpanga 20. septembri 2017. aasta arvamuses CON/2017/38 seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365, *Euroopa Liidu Teatajas* veel avaldamata. Kõik EKP arvamused on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu. Vt ka EKP vastus komisjoni konsultatsioonis seoses Euroopa turuinfrastruktuuri määruse (EMIR) läbivaatamisega, 2. September 2015, avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

1.2. Seetõttu EKP toetab ettepanud määruse sätteid, millega muudetakse määruse (EL) nr 648/2012 asjaomaseid sätteid. Esiteks muudetakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõiget 2 sätestades, et kolleegiumi koosseisu kuuluvad a) keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu alalised liikmed; b) pädevad asutused, kes vastutavad keskse vastaspoole nende kliirivate liikmete järelevalve eest, kes on asutatud kolmes liikmesriigis, mille agregeeritud osamakse keskse vastaspoole tagatisfondi on suurim; kohastel juhtudel hõlmab see ka EKP kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013; ⁽¹⁾ ning c) kliiritavate finantsinstrumentide kõige olulisemaid liidu vääringuid emitteerivad keskpangad. Teiseks, määruse (EL) nr 648/2012 artikli 19 lõiget 3 muudetakse täpsustades, et kui selle määruse artikli 18 lõike 2 mitmete punktide kohaselt on kolleegiumi liige EKP, on tal maksimaalselt kaks häält kuni 12 liikmest koosnevate kolleegiumide puhul ning maksimaalselt kolm häält rohkem kui 12 liikmest koosnevate kolleegiumide puhul ⁽²⁾.

2. Nõue saada emitendist keskpanga nõusolek teatavate otsuste eelnõudele

2.1. Ettepanud määruse kohaselt peab pädev asutus esitama liidu keskseid vastaspooli puudutavate otsuste eelnõud emitendist keskpankadele enne mis tahes otsuse vastuvõtmist, mis puudutavad tegevusloa andmist ja tühistamist, teenuste laiendamist, likviidsusriski kontrollimise usaldatavusnõudeid, tagatisnõudeid, arveldamist ning koostalitluskokkulepete heakskiitmist ⁽³⁾. Pädevad asutused peavad saama emitendist keskpankade nõusoleku seoses kõnealuste otsuste kõigi aspektidega, mis on seotud nende rahapoliitika ülesannete täitmisega. Kui emitendist keskpank esitab muudatusettepanekud, võib pädev asutus võtta otsuse vastu üksnes koos esitatud muudatustega ning kui emitendist keskpangal on otsuse eelnõu suhtes vastuväiteid, ei võta pädev asutus kõnealust otsust vastu. Samamoodi nõutakse ettepanud määruses, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) esitab kolmanda riigi teise taseme keskset vastaspoolt puudutavad eelnõud emitendist keskpangale enne mis tahes otsuste tegemist, mis puudutavad likviidsusriski kontrollimist, tagatisnõudeid, arveldamist, koostalitluskokkulepete heakskiitmist ning samuti võimendustagatiste nõudeid ⁽⁴⁾. Samuti peab ESMA saama emitendist keskpankade nõusoleku seoses kõnealuste otsuste kõigi aspektidega, mis on seotud nende rahapoliitika ülesannete täitmisega. Kui emitendist keskpank esitab muudatusettepanekud, võib ESMA võtta otsuse vastu üksnes koos esitatud muudatustega ning kui emitendist keskpangal on otsuse eelnõu suhtes vastuväiteid, ei võta ESMA kõnealust otsust vastu. EKP annab tugeva toetuse ettepanud määruses sätestatud keskpankade rollile, mis võimaldab EKPSi liikmetel mõtestatult ja tulemuslikult sekkuda otsuste tegemisse küsimustes, mis on otseselt seotud EKPSi põhiülesannete täitmisega aluslepingute kohaselt ja tema hindande stabiilsuse säilitamise esmase ülesande saavutamiseks. Selles osas esitab EKP mõned märkused.

2.2. Esiteks, ettepanud määruse sätetes, mille kohaselt tuleb saada emitendist keskpanga nõusolek „seoses kõnealuste otsuste kõigi aspektidega, mis on seotud nende rahapoliitiliste ülesannete täitmisega“, tuleks rõhutada, et sellega soovitakse selgitada, et emitendist keskpank tegutseb ja täidab oma eesmärgi rahapoliitika kontekstis. Sama kehtib ka seoses osutusega, et kolmandate riikide teise taseme keskset vastaspoolde järgivad emitendist keskpanga nõudeid, „mille kõnealused keskpangad on oma rahapoliitiliste ülesannete täitmisel kehtestanud“ ⁽⁵⁾. Seda sätet tuleb lugeda ettepanud määruse põhjenduse 7 kontekstis. Tuleb rõhutada, et sätte eesmärk ei ole anda pädevatele asutustele või ESMA-le kaalutusvabadust otsustamisel, kas emitendist keskpanga nõusolek teatavate otsuste eelnõudele on vajalik; samuti ei anna see kaalutusvabadust, kas keskpanga poolt otsuse eelnõu osas tehtud muudatuste ettepanekuid või vastuväiteid arvesse võtta. Selles osas tuleb märkida, et eurosüsteemil on ulatuslik vabadus määratleda ja rakendada rahapoliitikat. Seda on tunnustanud Euroopa Liidu Kohus ⁽⁶⁾ ja EKP ja riikide keskpankade sõltumatuse tagamine on kohustuslik kooskõlas aluslepingu artikliga 130. Selguse ja õiguskindluse tagamiseks tuleb selle aspekti rõhutamiseks lisada uus põhjendus.

2.3. Teiseks, küsimuses, millised otsuse eelnõud peaksid saama emitendist keskpanga nõusoleku, leiab EKP, et ettepanud määrus peaks tagama emitendist keskpanga kaasamise teatavate kesksete vastaspoolte riskijuhtimise põhiaspektide osas. EKP leiab, et nii liidu kui ka kolmandate riikide kesksete vastaspoolte osas peab emitendist keskpank andma nõusoleku ka kesksete vastaspoolte võimendustagatiste osas tehtud otsuse eelnõudele (artikkel 41).

⁽¹⁾ Vt ettepanud määruse artikli 2 lõige 3.

⁽²⁾ Vt ettepanud määruse artikli 2 lõige 4.

⁽³⁾ Ettepanud määruse artikli 2 lõige 7 lisab uue artikli 21a lõike 2.

⁽⁴⁾ Ettepanud määruse artikli 2 lõige 10 lisab uue artikli 25b lõike 2.

⁽⁵⁾ Ettepanud määruse artikli 2 lõige 9 lisab uue artikli 25 lõike 2b punkti b.

⁽⁶⁾ Peter Gauweiler jt, punkt 68, C-62/14, ECLI:EU:C:2015:400; ja Alessandro Accorinti jt versus Euroopa Keskpank, punkt 68, T-79/13, ECLI:EU:T:2015:756.

See on emitendist keskpanga jaoks oluline, kuna likviidsusriski juhtimine, mis on emitendist keskpanga tähelepanu keskmes, on tihedalt seotud keskse vastaspoole poolt kohaldatava tagatise korraga. Näiteks, päevasisese tagatise kogumise kord mõjutab oluliselt keskse vastaspoole võimet kasutada ressursse oma likviidsusvajaduse täitmiseks tähtsaja lõppemisel. Võimendustagatise korraldus, sh eeskirjad võimenduse tasem kohandamise kohta turupingete tingimustes, võib oluliselt mõjutada protsüklilisust: ebakohase juhtimise korral võib see tekitada kliirivatele liikmetele olulist likviidsuspinget ja samuti võib see kahjustada emitendist keskpanga rahapoliitika eesmärkide rakendamise võimet.

Lisaks sellele peaks ettepanud määrus sätestama, et emitendist keskpanga nõusolek on vajalik järgmiste otsuste osas: mudelite läbivaatamine, järelestimine stressitide, mudelite ja parameetrite osas, mida kesksed vastaspooled kehtestavad oma finantsvõimenduse nõuete, tagatise fondi sissemaksete, tagatise nõuete ja muude riskikontrolli meetmete arvutamiseks määruse (EL) nr 648/2012 artikli 49 alusel. See on emitendist keskpanga jaoks oluline, kuna artikli 49 alusel tehtavad otsused mõjutavad otseselt määruse (EL) nr 648/2012 menetlus- ja materiaalõiguslike nõuete täitmist keskse vastaspoole poolt, mille osas peab emitendist keskpanga andma nõusoleku. Näiteks, muudatus keskse vastaspoole tagatise nõuete piisavuse stressitesti metodoloogias mõjutab otseselt keskse vastaspoole tagatise seotud kohustuste järgimist määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 alusel.

Käesolevale arvamusele lisatud tehnilises dokumendis sätestab EKP konkreetsed redaktsiooni ettepanekud otsuse liikide osas, mis peaksid saama emitendist keskpanga nõusoleku.

- 2.4. Kolmandaks, EKP märgib, et pädevatel asutustel on teatav kaalutusõigus määruse (EL) nr 648/2012 artikli 15 otsuste kohaldamisel keskse vastaspoole poolt ettepanud muudatuste osas, mis hõlmavad esialgse loa piire ületavat tegevust ja teenuseid või mudelite läbivaatamist, stressiteste ja järelekontrolli otsuseid artikli 49 alusel. Kui pädev asutus leiab, et keskse vastaspoole poolt ettepanud muudatused ei ole tegevuse laiendamise („lisateenused või -tegevused“) või ei ole mudelite ja parameetrite „oluline muutmine“, siis ei kohaldata nende muudatuste suhtes otsuseid artiklite 15 ja 49 alusel. Ühtse järelevalve kultuuri loomiseks liidus ja ühetaolise järelevalvetava tagamiseks avaldas ESMA hiljuti arvamuse⁽¹⁾ ühtsete näitajate kohta lisatoodete ja -teenuste osas artikli 15 alusel ja oluliste muudatuste osas artikli 49 alusel. EKP on seisukohal, et ESMA arvamuses sätestatud kriteeriumide järgimine on keskse tähtsusega, et tagada asjaomaste emitendist keskpankade nõusoleku taotlemine kõikidel juhtudel, kui see on vajalik. Seega teeb EKP ettepaneku muuta ESMA juhised nende artiklite tõlgendamisel kohustuslikuks. Selleks peaks ESMA need kujundama regulatiivseteks tehnilisteks standarditeks, mille komisjon saaks vastu võtta delegeeritud õigusaktina. Sel eesmärgil esitab EKP konkreetsed redaktsiooni ettepanekud käesolevale arvamusele lisatud tehnilises töödokumendis.

3. Kontroll ja hindamine

- 3.1. Ettepanud määrusega muudetakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklit 21 ning sätestatakse, et pädevad asutused kontrollivad koostöös ESMAga kui võrd kesksete vastaspoole rakendatud eeskirjad, strateegiad, protseduurid ja süsteemid vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012 ja hindavad kesksete vastaspoole olemasolevaid või võimalikke riske. Muudetud artikkel 21 sätestab samuti, et keskse vastaspoole tegevust kontrollitakse kohapeal ja ESMA töötajaid kutsutakse selles osalema. Lisaks selle peab pädev asutus edastama ESMA-le kogu keskselt vastaspoolelt saadud teabe ja taotlema asjaomaselt keskselt vastaspoolelt ESMA poolt nõutud teavet, mida ei olnud esitatud.
- 3.2. Ettepanud määrusega muudetud kontrolli ja hindamise menetlus täidab põhieesmärgi tagada määruse (EL) nr 648/2012 pidev järgimine kesksete vastaspoole poolt. EKP leiab, et emitendist keskpanga konsulteerimine kontrolli ja hindamise menetluses oleks loogiline järg artikli 21a lõike 2 nõuetele, kui pädev asutus peab vajalikuks emitendist keskpanga rolli täitmist ettepanud määruse alusel. Emitendist keskpanga saaks tagada, et kesksetest vastaspoolest ei tulene riske aluslepingutest tulenevate eurosüsteemi põhiülesannete täitmisele ega hinnastabiilsuse säilitamise esmasel eesmärgile, kui nad saaksid kaasa aidata pädevate asutuste poolt ESMAga koostöös teostatavas kontrollis.

⁽¹⁾ ESMA aramus, 15. november 2016, „Common indicators for new products and services under Article 15 and for significant changes under Article 49 of EMIR“ (ESMA/2016/1574), avaldatud ESMA veebilehel www.esma.europa.eu.

3.3. Käesolevale arvamusele lisatud tehnilises töödokumendis sätestab EKP konkreetsed redaktsiooni ettepanekud emitendist keskpankadega konsulteerimise kohta kontrolli ja hindamise menetluses artikli 21 alusel.

4. EKP nõuandev roll seoses delegeeritud ja rakendusaktide eelnõudega

4.1. Tuleb meenutada, et komisjoni delegeeritud ja rakendusaktide eelnõud on liidu õigusaktide eelnõud lepingu artikli 127 lõike 4 esimese taande ja artikli 282 lõike 5 mõttes. Nii delegeeritud kui ka rakendusaktid on liidu õigusaktid. EKPga tuleb konsulteerida kohasel ajal iga liidu õigusakti eelnõu osas, sh delegeeritud ja rakendusaktide eelnõud, mis jäävad tema pädevusvaldkondadesse. EKPga konsulteerimise kohustust selgitas Euroopa Liidu Kohus kohtuasjas *Komisjon v EKP* ⁽¹⁾ EKP funktsioonide ja ekspertteadmiste osas. EKPga tuleb kohaselt konsulteerida määruse (EL) nr 648/2012 alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide osas, võttes arvesse, et turvalised ja tõhusad finantsturgude infrastruktuurid, eelkõige finantsinstrumentide kliirimissüsteemid, on keskse tähtsusega aluslepingu artikli 127 lõike 2 tulenevate EKPSi põhiülesannete täitmises ja tema esmasest hinnastabiilsuse säilitamise ülesandes aluslepingu artikli 127 lõike 1 alusel. Kuna EKPga konsulteerimise kohustus tuleneb otseselt aluslepingust, tuleb seda nõuet selguse tagamiseks kajastada ka ettepanud määruse põhjenduses. Võttes arvesse delegeeritud ja rakendusaktide tähtsust liidu finantsteenuste õigusaktide väljatöötamisel, teostab EKP oma nõuandvat rolli EKP pädevusse kuuluvates asjades, võttes täielikult arvesse nende aktide vastuvõtmise ajakava ja vajadust tagada rakendusaktide sujuv vastuvõtmine ⁽²⁾.

4.2. Lisaks sellele oleks ettepanud määruse mitmetest osades kasulik mitte ainult EKPga konsulteerimine, vaid ka asjaomaste EKPSi liikmete kaasamine varases staadiumis regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite projektide, delegeeritud ja rakendusaktide eelnõude kujundamises ning see tuleks konkreetselt sätestada.

4.3. Esiteks, ettepanud määruse mitmetes sätetes osutatakse emitendist keskpanga rollile. Nagu märgitud punktis 2, see on näiteks olukord, kus nõutakse emitendist keskpanga nõusolekut pädevate asutuste või ESMA poolt vastu võetud teatavatele otsustele. Lisaks sellele osutatakse olukorrale, kus emitendist keskpank peab andma ESMA-le kirjaliku kinnituse, et kolmanda riigi teise taseme keskne vastaspool järgib emitendist keskpanga poolt kehtestatud nõudeid; ⁽³⁾ seejärel teeb ESMA koostöös asjaomase emitendist keskpangaga järelduse, et keskne vastaspool on „süsteemselt eriti oluline“ ⁽⁴⁾. Asjaomase emitendist keskpanga osalemine määratakse ettepanud määruse ristiviitega määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktile h, mille kohaselt kuuluvad kolleegiumisse „keskpangad, kes emiteerivad kliiritud finantsinstrumentide kõige olulisemaid liidu vääringuid“. Komisjonil on pädevus vastu võtta delegeeritud õigusakt ESMA poolt välja töötatud regulatiivsete tehniliste standardite projekti alusel, mis sätestavad tingimused, mille puhul loetakse artikli 18 lõike 2 punktis h osutatud liidu vääringuid kõige olulisemateks. Selles osas tuleks nüüd läbi vaadata ja ajakohastada 2013. aastal komisjoni poolt vastu võetud delegeeritud määrus (EL) nr 876/2013, ⁽⁵⁾ et tagada euroalaväliste liikmesriikide vääringute emitendist keskpankade kohane kaasatus ja võtta arvesse häireid, mida kesksete vastaspoolte tegevus võib nendele vääringutele põhjustada. Sellel eesmärgil peaks ESMA välja töötama regulatiivsete tehniliste standardite projektid tihedas koostöös asjaomaste EKPSi liikmetega. Lisaks sellele tuleks delegeeritud õigusakt vastu võtta ainult pärast vormikohast konsulteerimist EKPga. Samuti soovib EKP, et õiguskindluse huvides tuleks lisada ristviide määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktile h ka nende ettepanud määruse sätetes, mis osutavad ainult „asjaomasele emitendist keskpangale“.

4.4. Teiseks, ettepanud määrus lisab artikli 25 uue lõike 2a, mille kohaselt ESMA teeb kindlaks, kas keskne vastaspool on ELi või ühe või mitme selle liikmesriigi finantssüsteemi seisukohast süsteemselt oluline või võib selleks saada, kellele osutatakse kui „teise taseme kesksele vastaspoolele“. Sätestatakse kriteeriumid, mida ESMA peab arvesse

⁽¹⁾ Komisjon v EKP, C-11/00, ECLI:EU:C:2003:395, eelkõige punktid 110 ja 111. Punktis 110 selgitas Euroopa Kohus, et EKPga konsulteerimise kohustus peab „sisuliselt tagama, et sellist akti ei võetaks vastu enne, kui akti vastuvõtja on ära kuulunud selle asutuse arvamuse, kes tänu ühenduse raames teostatavatele erivolitustele asjaomases valdkonnas ja tema käsutuses olevate asjatundjate kõrgele tasemele on eriti pädev andma oma panust kavandatava akti vastuvõtmise menetluses“.

⁽²⁾ Vt arvamuse CON/2015/10 punkt 2; arvamuse CON/2012/77 punkt 2; arvamuse CON/2012/5 punkt 4; arvamuse CON/2011/44 punkt 8; arvamuse CON/2011/42 punkt 4.

⁽³⁾ Ettepanud määruse artikli 2 lõige 9 lisab uue artikli 25 lõike 2b punkti b.

⁽⁴⁾ Ettepanud määruse artikli 2 lõige 9 lisab uue artikli 25 lõike 2c.

⁽⁵⁾ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 876/2013, 28. mai 2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksete vastaspoolte kolleegiumeid käsitlevate regulatiivsete tehniliste standarditega (ELT L 244, 13.9.2013, lk 19).

võtma, kui ta määrab ja sätestab, et komisjon peab nende kriteeriumide täpsustamiseks vastu võtma delegeeritud õigusakti. Selleks, et tagada emitendist keskpankade kohane kaasatus asjaomaste kriteeriumide väljatöötamises, peaks komisjon kujundama seda delegeeritud õigusakti tihedas koostöös EKPSi asjaomaste liikmetega.

5. „Süsteemselt eriti olulised“ kolmandate riikide kesksed vastaspoolad

Ettepanud määrus lisab artikli 25 uue lõike 2c, mis sätestab, et ESMA võib „kokkuleppel“ asjaomaste emitendist keskpankadega järeleda, et keskne vastaspool on süsteemselt niivõrd oluline, et teda ei tohiks tunnustada. EKP on seisukohal, et „kokkuleppel“ tähendab, et ESMA ei või anda komisjonile soovitusi vastu võtta rakendusakt kinnitusega keskse vastaspoole mittetunnustamise kohta, kui selleks ei ole eelnevalt saadud asjaomase emitendist keskpanga heakskiitu.

6. Koostöö ja teabevahetus keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu ja järelevalvekolleegiumide vahel

EKP märgib, et keskseid vastaspooli käsitlev täitevkoogu ei hõlma kõiki järelevalvekolleegiumide liikmeid ega Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRN). Järelevalvekolleegiumisse kuuluvad kesksete vastaspoolte üle järelevalvet teostavate pädevate asutuste kõrval ka asutused, kes teostavad järelevalvet üksuste üle, keda kesksete vastaspoolte tegevus võib mõjutada, eelkõige teatavad kliirivad liikmed, kauplemiskohad, koostalitlavad kesksed vastaspoolad ja väärtpaperite keskdepositooriumid. ESRN vastutab liidus finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve eest. Tuleb tagada, et ESRNi ja järelevalvekolleegiumi liikmetel, kes ei ole keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu liikmed, oleks oma ülesannete täitmiseks vajalik teave, ja seetõttu on oluline teabevahetuse kohustus keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu ning ESRNi ja muude järelevalvekolleegiumide liikmete vahel, kes ei ole keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu liikmed. ESRNi ja järelevalvekolleegiumide liikmetele tuleb edastada terviklik teave, mis hõlmab keskseid vastaspooli käsitlevale täitevkoogule kättesaadava teabe, mis on vajalik ESRNi ja järelevalvekolleegiumi liikmete ülesannete täitmiseks. Samuti tuleb edastada ESRNile ja määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikes 3 osutatud asjaomastele pädevatele asutustele teave kolmanda riigi kesksete vastaspoolte kohta, kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks.

7. EKP kui ESMA järelevalvenõukogu hääleõiguseta liige

EKP märgib, et ettepanud määruse muudatusega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1095/2010 ⁽¹⁾ lisatakse ESMA järelevalvenõukogus keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu juhataja ja direktorid hääleõiguseta liikmetena ⁽²⁾. EKP annab sellele korraldusele oma tugeva toetuse, kuna see tagab, et ESMA järelevalvenõukogu poolt välja töötatavad suunised, soovitusel ja muud praktilised instrumendid ja ühtsuse meetmed võtavad arvesse keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu juhataja ja direktorite seisukohti ja kogemusi. Samas leiab EKP, et ka EKP jaoks on oluline olla kaasatud ESMA järelevalvenõukogus hääleõiguseta liikmena, et tagada keskpankade ja järelevalveasutuste vahel tõhus koostöö, koordineerimine ja teabevahetus ning et tagada EKP seisukoha ja kogemuste arvestamine ESMA järelevalvenõukogu poolt välja töötatavates suunistes, soovitusel ja muudes praktilistes instrumentides ja ühtsuse meetmetes ⁽³⁾. Lisaks kesksetele vastaspooltele on see asjakohane ka muudele finantsturu osalejatele, sh väärtpaperite keskdepositooriumidele ja kauplemisteabehoidlatele. Seetõttu soovib EKP ka enda määramist ESMA järelevalvenõukogu hääleõiguseta liikmeks.

8. Ettepanud määruse ja kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku vastasmõju

EKP toetab täielikult komisjoni hinnangut ettepaneku seletuskirjas, et järelevalve kohandamist ja tõhustamist tuleb kohaselt kajastada ka kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku ettepanud määruses. EKP nõustub, et konkreetsed muudatused tuleb teha, et võtta arvesse keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu uut rolli kolleegiumides määruse (EL) nr 648/2012 alusel ja sellest tulenevalt kriisilahenduskolleegiumides.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1095/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaperiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

⁽²⁾ Ettepanud määruse artikli 1 lõige 4 lisab määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 40 lõike 1 uue punkti f.

⁽³⁾ Vaata EKP arvamus CON/2010/5. Vt EKP panust Euroopa Komisjoni konsultatsioonis Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta, 7. juuli 2017, avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

EKP peab kasulikuks kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade ühetaolisuse ja tõhusa vastasmõju edendamist, samuti agregeeritud riski mõjutuste jälgimist ja leevendamist liidu finantsstabiilsuse osas. EKP toetab selles kontekstis keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoogu võimaliku rolli kaalumist komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi poolt ettepanud määruse viimistlemisel ⁽¹⁾.

Frankfurt Maini ääres, 4. oktoober 2017

EKP president

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Vt arvamuse CON/2017/38 punkt 1.4.